

betydning på skibets ladning. Spørgsmålet om, hvorvidt der bør kræves søforklaring ved rene ladningsskader, har været meget indgående diskuteret både i udvalget og under de nordiske forhandlinger. I de øvrige nordiske komiteer har man været af den opfattelse, at der ikke bør være pligt til søforklaring ved sådanne skader, bortset fra brand, eksplosion og forskydning af ladingen. Det er blevet hævdet, at der i praksis, uanset sølovens påbud, næsten aldrig afholdes søforklaring ved rene ladningsskader, idet spørgsmålet om skadens omfang og årsag normalt klarlægges gennem en besigtigelses- og skønsforretning. Fra norsk side henholder man sig til de særlige regler om „sjørettsskjønn“, der er optaget i det norske udkast §§ 316-321 (se bilag 8), medens man fra svensk side bl. a. har givet udtryk for den opfattelse, at en regel om adgang for ladningsejere eller assurandører til at begære søforklaring afholdt efter § 302 måtte kunne dække det faktiske behov.

Et flertal inden for det danske udvalg (*Bülou Jensen, From Andersen, Hjort, Hoppe, Hove, Kastrup Olsen, H. P. Larsen, Leth, Nebelong, Rasting, Ross og Blæhr*) har imidlertid ment at burde fastholde kravet om obligatorisk søforklaring ved ladningsskade, idet man henviser til ladningsejernes interesse i at kunne få sagen fyldestgørende undersøgt gennem søforklaring. Det fremhæves herved, at den fraværende ladningsejers interesse bedst beskyttes ved en obligatorisk regel, og at denne som hidtil kun foreslås at skulle gælde ved skade af nogen betydning, hvilket giver det fornødne værn mod overdreven brug af reglen, jfr. herved oplysningerne om praksis. Efter flertallets opfattelse dækker de i de svenske og norske udkast optagne tilfælde af obligatorisk søforklaring vedrørende ladningsskade vel i hovedsagen de tilfælde, hvor søforklaring bør finde sted, men omfatter dog f. eks. ikke ladningsskader forvoldt ved kontamination af flydende ladninger. Endvidere hjemler de svenske og finske lovudkast ladningsejeren adgang til at begære søforklaring afholdt efter § 302, medens en sådan bestemmelse ikke er optaget i det danske udkast, jfr. herved bemærkningerne til § 302. Når man fra norsk side har ment at kunne undvære en regel om obligatorisk søforklaring ved

ladningsskade, skyldes dette efter flertallets formening de særlige regler i det norske udkast om „sjørettsskjønn“.

Enkelte medlemmer af udvalget (*Christiansen og Lysgaard*) er imidlertid af den opfattelse, at man på dette punkt bør følge de øvrige nordiske lovudkast dels af hensyn til den nordiske retsessenhed, dels fordi erfaringen har vist, at søforklaring — uanset det gældende påbud i sølovens § 40 — faktisk kun sjældent afgives ved rene ladningsskader, hvilket tyder på, at der ikke kan være noget stort behov herfor. Man henviser i denne forbindelse til den ovenfor nævnte skrivelse fra præsidenten for Sø- og Handelsretten (bilag 9). Det må efter disse medlemmers opfattelse være tilstrækkeligt, at der er adgang til besigtigelses- og skønsforretning efter reglerne i §§ 41-42. Eventuelt bør der ligesom efter de svenske og finske udkast åbnes adgang for ladningsejere og assurandører til at begære søforklaring afholdt efter reglen i § 302, jfr. bemærkningerne til denne paragraf.

I nr. 7 foreskrives, at søforklaring skal afgives, når der er indtruffet en betydelig forskydning af ladingen. Udvalget har ment, at det af hensyn til sikkerheden til søs er af betydning, at der i et sådant tilfælde afholdes søforklaring for at få årsagen til det passerede klarlagt, selv om der ikke ved den pågældende hændelse er forvoldt nogen skade af betydning på skib eller ladning. En tilsvarende regel er optaget i de øvrige nordiske udkast, der tillige under samme nummer nævner brand og eksplosion af nogen betydning i lasten. Disse sidste tilfælde vil efter det danske udkast være dækket af reglen i nr. 6, for så vidt som branden eller eksplosionen må antages at have voldt skade på ladingen.

Endelig er der i § 301, nr. 8, optaget en bestemmelse om, at søforklaring skal afholdes, når et skib er forsvundet, eller hele besætningen må antages at være omkommet. Reglen stemmer med hidtidig praksis og følger for så vidt allerede af reglerne i nr. 1 og 6. Efter norsk udkast skal søforklaring i et sådant tilfælde kun afholdes efter begæring.

Ifølge sølovens § 40 skal skibsføreren afgive søforklaring i de i loven angivne tilfælde, og bestemmelsen er optaget i lovens